

EVANGELIKUS EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kn.
félfévre . . . 6 „
negyedévre . . . 3 „
Egy szám ára: 24 fr.

MEGJELEN HETENKÉNT EGYSZER.

Szerkesztő- s kiadó-hivatal: Pozsony, Konventutcza 6. sz. a.

Felelős szerkesztő s kiadó:

TRSZTYÉNSZKY FERENCZ.

Hirdetés ára:

Négyhasábos petit sorként
egyszer közölve 14 fr.
többször közölve 10 fr.
Bélyegdíj: külön 60 fr.

Tartalom: „Vallástanítás és ev. közszellem.“ — Szabályrendeletek és utasítások a dunántuli egyházkerületben. (Harmadik közlemény.) — Irodalom. — Belföld. — Vegyesek. — Pályázatok.

„Vallástanítás és ev. közszellem.“

Midőn a lelkészek által teljesítendő vallásoktatásról irt munkámat a nyilvánosság elé bocsátottam, előre el voltam készülve a czáfólok kritikára. Jól tudtam, hogy a mai elavult s károsan eredménytelen módszert megdöntő ily újítás nem részesülhet kedvező fogadtatásban már azért sem, mert fáradsággal járó áldozatot kíván, egyelőre ellenérték nélkül. Hogy sejtelmem nem volt csalóka, mutatják az eddig megjelent bírálatok. Mit is mondanak ezek?

Iványi úr megtagadja tőlem a kellő megfontolást, mivel nézeteim — állítólag — egyoldalúak; továbbá tagadja, hogy az ev. közszellem hanyatlásának főoka az elhanyagolt vallásoktatásban, vagy a mi ennek következménye: a vallási ismeretek fogyatékoságában rejlenek.

Mindkét czáfólok megegyez abban, hogy a vallástanítást a tanítók kezében továbbra is meghagyni kívánja, — a lelkészekre csupán a confirmandusok és ismétlők tanítását bizza; mint az eddig is általánosan szokásban volt.

Ennél többet — úgy vélem — nem is lehetett volna megtagadni!

Iványi úr első állítását önkényesen igaz, de a valóznak megfelelően ilyen formán corrigálok ki: munkám nem csak komoly és objectiv, hanem a tapasztalás által megtisztult megfontolásnak gyümölcse, mert a vallástanítással több év óta gyakorlatilag foglalkozom s az általam javasolt orvoslási módszert megpróbáltam. Hogy minő sikerrel, azt más lesz hivatalos megbírálni, én magammal ez ügyben nem kívánok argumentálni.

Tény, hogy a gömőri ev. esperesség utolsó közgyűlésén a vallástanítás renoválása érdekében mozgalmat indítottam s nagy örömemre az esperesség szintén bele esett ezen „egyoldalú felfogásba“ midőn indítványomat magáévá tette.

A tiszai ev. egyházkerület ez évi jegyzőkönyvének LII-ik pontja pedig így szól: „Olvastattott a

gömőri egyházkerület f. é. aug. 4-iki közgyűléséből kelt indítványa, mely szerint: óhajtható és kívánatos levén az elemi iskolák vallástanításának a lelkészek által leendő vezetése nemcsak az anyaegyházakban, hanem és kiválóan oly leánygyülekezetekben, ahol hitfeleink idegen iskolába járván hitelünk szerinti vallásoktatásban épen nem részesülnek . . . stb. Az egyházkerületi közgyűlés a betérjesztett indítványban régóta táplált azon hő óhajának látván újból felelevenített kifejezését, hogy a vallásoktatás a népiszkolákban az arra leghivatottabb közegek — lelkészek — vezetése alatt egyáltalán intezivebbé tétessék: mielőtt azonban magával az indítvánnyal érdemileg foglalkozhatnánk, azt alkotmányos tárgyalás és határozathozatal czéljából az egyes egyházkerületekhez terjeszti le.“ — Eddig a jegyzőkönyv. Nem gondolja-e igen tisztelt Iványi ur, hogy ez megpirító felelet az ön „megtisztult, mély és objectiv“ kritikájára?!

Ezt mondja tovább Iványi ur: „egy korszellemet előidéző indok mindenesetre nem egy, hanem több tényezőben keresendő.“ — Ezt én szíves készséggel aláírom, mert szóról-szóra igaz. Csakhogy ezt az igazságot is alkotó részeire kell bontanunk.

Lám, azt a nagy folyamatot, mely Kilianál a fekete tengerbe ömlik: Dunának nevezik, pedig annak ezred része sem Duna ott, hanem azon patakok és folyók ezreinek összessége, melyek alkotják s melyek nevüket veszítették, midőn őket a legnagyobb hatalom elnyelte. Ha pedig víz ellenében haladunk rajta, egymásután válnak el tőle a növesztő részek — mint a vastag végéről kibontott ostorról a szálak — s utóvégre csak olyan szűk medrű patakocskának találjuk, hogy azt bizony könnyen győzi bugyogtatni egy igénytelen forrás. — Így vagyunk a mai közszellemmel is; bátran nevezhetjük a vallástanítás szellemének, a mint az a közéletben nyilvánul.

Igaz van általam igen tisztelt Iványi urnak, hogy kifejlésztéséhez hozzá járul az ezernyi materia-

lisztikus irányu ujság és könyv, a közlekedés stb.; mind ezek a mindennapi életben egygyéolvadnak, hogy a közszellem romlását siettessék és nagyítsák, mégis kell lennie ennél is oly faktornak, mely mintegy megindítsa, folyton táplálja, vagy a medert előkészítse amazok befogadására. E forrás — mint azt első cikkemben kimutattam — az iskola. Kicsinyből lesz a nagy. Mustármagból lesz növény által a nagy fa s ugyan ilyen processusa van a dudva fejlődésének is. Ha az isten után vágyódó gyermeknek lelke szomját nem elégítjük ki Jézus tanáival, hát akkor a babonából merít táplálékot és idők folytán eléáll — mai korszellem.

Bocsánatot kell kérnem Iványi urtól, mivelhogy nem értem szavait — pedig azt vindikálja magának, hogy napsugárral ír, — ha ezt cikkem ellen hozza fel: „a vallásosságnak és közszellemnek terjesztése nem annyira a vallási ismeretek, mint a fiatal ember akaratára és lelkére vallásos érzelmekkel ható suggestiókkal eszközöltetik; tehát nem annyira oktatással, mint neveléssel, nem annyira vallási ismeretek, mint vallásos szellemben való tanítással.“ Nem értem — mondom — mert én egy szóval sem állítottam az ellenkezőjét, sőt midőn feltüntettem a mai materiális tanítási módszert, ugyanakkor a liberális tanirányt hangoztattam. Ha eddig a Káté volt azon központ, mely körül a gyermek elméjének forogni kellett, akkor ezzel szemben az evangyéliomi nevelés és oktatás életbe hozatalát sürgetem, a „ki által“, a „hol“ és „hogyan“ csak eszközök a cél eléréséhez.

Különben oly jó nevelést, melynél nincs akarat, érzelem s értelem mivelő tanítás s oly jó tanítást, melyben nem volna nevelő hatás, — elképzelni sem tudok.

Azonban jőjjünk tisztába azzal az „ismeret“ szóval, mert úgy látszik szorgosan kutatják a káskán a csomót. El nem vitatható, hogy bizonyos fokú ismeret nélkül még babonás sem lehet valaki; ismerni kell bizonyos dolgok jelentőségét, jó vagy rossz tulajdonságait, hogy az lehessen. Csakhogy ez ismeret — hamis ismeret.

A miben vagy a kiben hinni akarunk, arról fogalmunknak okvetlenül kell lenni, „Kutatásokat az irásokat, mindeneiket megpróbálván, a mi jó: azt megtartsátok!“ E szabad kutatás vezérel bennünket az igaz hitre.

Az ó-testamentomnak ismerete vezérel az emberiség gondviselő Atyjának hívére; az új testamontomból tanuljuk meg megváltatásunk történetét, legfőbb keresztyéni kötelességeinket s hitelveinket. S ha mi a bibliának szorgalmatos tanítását követeljük az iskolákban, még ezért ne mondja senki sem, hogy hittudósokat akarunk nevelni, hiszen ismeret közlésünk célja nem más, mint a hitélet szabályozása s az emberben az Istenfiuságnak öntudatra emelése. —

Aztán ne feledjük, hogy mi nem cosmopolita vallásu egyéneket akarunk nevelni, hanem ágostai

hitvallásu evangelikus keresztyéneket, — erre pedig tanítani kell.

Szinte hallani vélem ellenvetését, hogy e szerint a legképzettebb hittudósok egyszersmind a legvallásosabb embernek kellene lenni. Oh nem! De egy képzett theologusnak tisztultabb hite lehet, mint egy egyszerű földmivesnek s ennek ismét tisztább, mint egy kikeresztelkedett hottentottának.

Vajjon ki ne ütköznék meg azon, ha valaki Rousseau módjára a felkelő napnak szemléltetésével kezdené meg a vallásoktatást? Vagy, ha gyermekeit a „Miatyánk“ helyett egy nagyot sohajtani tanítaná meg? Es ki merné tagadni, hogy egy sohaj is lehet ima?!

„Meg vagyok győződve, hogy a mi társadalomban a biblia nélkül a gyermek és ember fejlődése szintoly lehetetlen, mint a mily lehetetlen volt a görög társadalomban Homér nélkül“: — mondja Felméri*). — S hozzátehetjük még: mint a mily lehetetlen Angolországban, hol a népiskolákban a tanítást biblia-olvasás előzi meg.

Joggal beszélhettem tehát „a vallási ismeretek“ fogyatékoságáról, a „vallásos érzet“ hiánya helyett. A hol amaz hiányzik, nem lehet kifejlődni ez sem.

Czéltevesztett gondolatnak tartom a hitoktató „életpéldájára“ s a „minden tárgyra“ való utalást a vallástanításnál. Előmerem, hogy a lelkész és tanító életpéldája „élő lecke“ s nagyon ragadós, — de ki áll jól érte, hogy az a lecke sohasem fog tartalmazni hamis tanokat?! Erről akkor lehetne szó, ha nem mi élünk többé, hanem bennünk élne a Krisztus!

A legjobb esetben példánk és példálódzásunk csak töredékes hatásu lehet, míg ellenben a Krisztusnak alapos megismerése imádásra készít és állandóan vonz az emberi gyarlóságoktól tisztult légkörbe. — A vallásoktatáshoz az oktató „vallásossága“ szükséges, de a hit fejlesztésére nem „elég“, mert vallásosságunk csak támogató eszköz lehet a kegyességre, emeljük vele mások áhitatát; azonban az indító és megszilárdító erő maga a minden emberi tökélyen felül álló Jézus Krisztus, kinek szep-lőtlen tisztasága, fensége előtt térdre omlunk s a ki egész gyarló lényünk feltétlen alárendelését, teljes odaadását követeli.

Ezért adok előnyt az egyes tárgyaknál apropos előrántott vallásos hatásu suggestiók fölött — a rendszeres vallásoktatásnak.

Azt írja továbbá Iványi ur: „ha valamely tanítónak vallásosságában bizhatunk, ez esetben oly szívesen végzi el a vallástanítást, mint a lelkész“. — Mellözve a kinálkozó consequentiának levonását — mert hiszen vallásos érzelmeink bennünket ugyanerre serkenthetnének — azt kérdem: nem ment-e tulságba önzetlenségében, midőn „a vallástanítás nemesítő visszahatásáról“ lemondott a tautók javára?! Ugy gondolom, hogy „kár“ ezt magunktól „megtagadni!“

*) „A neveléstud. kézikönyve“ II. kiad. 504. l.

Többi indokolásával nem foglalkozhatom, mert azok a „megtisztult“, „mély és objectív“ jelzőkre legkevésbé tarthatnak igényt. Ilyen pl. „a tanító könnyebben végezheti a vallástanítást, mivel ismeri növendékeit“; „mivel nem látná szívesen lelkészétől, ha az hetenként 2—3-szor iskolájába belátogatna.“ — Ezekről „Difficile est satyram non scribere.“

Igen óhajtottam volna, hogy ha már t. Iványi úr válasza érdemesített, ha munkámat figyelmesen átolvasta volna, de ezt nem tette. Nem tehettem, ellenesetben nem olvasott volna ki belőle oly állítást, mely eszem ágában sem volt, t. i. hogy az ev. közszellem postulatuma a szegénység. — „Egészen más talajban gyökerezőnek“ mondtam én azt. Czikemből kiviláglik, hogy a bibliára gondoltam. Avagy nem jegyezte-e föl a történelem a valdensenek jártasságát a bibliában? Hát Luthernek mi volt első gondja Wartburgban: nem a bibliának német nyelvre való fordítása-e?

Higyje el — nem nekem, hanem a legmunkásabb apostolnak, — hogy nekünk evangyéliumi hitűeknek védelmi eszközünk nagyon sok van; ezek közül legmegbízhatóbbak: az igazságnak vértje, a hitnek pajzsa s az üdvösségnek sisakja, — de fegyverünk csak egyetlen — egy van s ez: az Igének kétélű kardja, ha ezt a rozsdá marja, ha forgatásában nem gyakoroljuk magunkat — veszve vagyunk!

100 hasonlóan egyoldalú felfogást ígért évente kiirtani, de ha a többi 99 is ily „oldalú“, akkor — kérem — hagyja abba, hogy valamiképen titáni harciba ne keveredjék, mert úgy ön, valamint bárki is az igazság megdöntésére — erőtelen.

Szerettem volna ezt igen tisztelt Iványi urnak közmondás alakjában spanyolul megmondani, (mert így csak magyarul van mondva) ha tudnám . . . . vagy talán még ez esetben is visszatartana egy „ismeret“, a melyet Iványi ur révén sajátítottam el s ez: „a ki nem tud spanyolul, az ne beszéljen spanyolul!“

(Folytatása következik.)

Szabályrendeletek és utasítások a dunántúli egyházkerületben.

(Harmadik közlemény.)

II.

Az egyházközség szervezeti s ügykezelési szabályzata.

1. Az egyházközség saját ügyeit a zsinati törvények és felsőbb egyházhatósági rendszabályok korlátain belül önállólag kormányozza.

2. Ezen kormányzat közegei a közgyűlés és az egyházközségi ikerelnökség, alárendelt közegei pedig a közgyűlés által szervezett testületek és az egyházközségi tisztviselők.

a) A közgyűlés.

3. Közgyűlés annyiszor tartandó, a hányszor azt az elintézésre váró ügyek igénylik, az egyház-

tanács elhatározza, az elnökség szükségesnek látja, vagy az egyház felsőbbség elrendelte.

4. A közgyűlés a Zs. T. 40. §-ban megállapított módon hivandó össze.

Kivételnek van helye oly sürgősségi esetekben melyekben a kihirdetési szokott idő elteltét bevárni nem lehet.

Azonban a sürgősség esete a közgyűlésben igazolandó és a közgyűlés megtartása a lehetőségig minél szélesb körben házankinti meghívás által, vagy czélszerűnek mutatkozó más módon közzé teendő.

5. A közgyűlés rendszerint az egyházközség tanácstermében vagy a tanteremben tartatik.

A templomban csak oly népesebb gyűlések tartathatnak, melyeken választások ejtetnek meg, és melyekben viták előreláthatólag nem fordulnak elő.

6. A közgyűlések imával kezdetnek meg, imával fejeztetnek be.

7. A tárgyalás sorrendjét az elnökség állapítja meg.

8. Az egyháztanács és egyéb bizottságok jegyzőkönyveinek, jelentéseinek egyes pontjait, sőt egész jegyzőkönyveknek és jelentéseknek előadását, ha ezek iránt határozat nem hozandó, időkiméltetés tekintetéből mellőzni lehet.

9. Megkezdetvén egy tárgy felett a tanácskozás, más tárgyról szólni nem szabad.

10. Szót kérhetnek bármikor, a kik napirendet indítványoznak, az ügyrendre hivatkoznak, személyes támadásra akarnak felelni, vagy szavaiknak félreértését akarják helyreigazítani.

11. Egy tárgyhöz többször, mint két ízben ugyanazon közgyűlési tagnak hozzá szólni csak az elnökség engedelmével lehet.

12. A szőlők szavaikat a közgyűléshez intézik.

13. A szőlőt az elnökség hívja fel a szólásra, a jelentkezés sorrendje szerint.

14. A szőlőt beszédében zavarni nem szabad.

15. Egyedül az elnökségnek van joga szőlőt beszédében megszakítani, s őt a tárgytól eltérés vagy általában a tanácskozás szabályainak meg nem tartása esetében figyelmeztetni.

16. A ki kétszeri figyelmeztetés után ismétli azon hibát, attól az elnök elvonja a szót.

17. A ki a gyűlés méltóságával össze nem férő vagy botránykozató kifejezéseket használ, azt az elnökség rendre utasítja, s ugyanazon beszéd folyamában ismétlés esetén megvonja tőle a szót.

18. Ha a rend már egyáltalában fenttartható nem volna, az elnökség az ülést felfüggeszti, szükség esetén fel is oszlathatja.

19. A figyelmeztetés, rendreutasítás vagy a szó megvonása ellen felszólalni, azt visszautasítani vagy vita tárgyává tenni nem szabad.

20. Oly közgyűlési tag, ki valamely tárgyalásnál közvetlenül és személyesen érdekelve van, a tárgyaláson sem a közgyűlésben, sem az egyháztanácsban, sem a bizottságokban jelen nem lehet.

21. Ha a megelőző közgyűlés valamely határozatának megváltoztatása forog szóban, a tanácsko-

zásnál azoknak jelenléte is kívántatik, kik az előző közgyűlésben részt vettek.

22. A közgyűlés mindenkor kinyilatkoztathatja, hogy a tárgy ki van merítve, a vita befejezendő.

23. Ha valaki a vita befejezése iránt indítványt tesz, a felett a közgyűlés szavazással dönt.

24. Habár ily indítvány nem tétetett, de szó-lásra senki sem jelentkezik, az elnökség a vitát befejezettnek nyilvánítja.

25. A határozat vagy a szőlők száma szerint, avagy ha 10 tag kívánja fejenkinti szavazás által hozatlik.

26. A szavazásnál az egyházközségi közgyűlés minden tagjának (Zs. T. 41. §.) csak egy szavazata van.

Még egy szavazattal bir az egyházközség azon férfi tagja, ki a zs. t. 42. §. alapján meg van bízva vegyes házasságban élő vagy önálló oly nőnek képviselésével, ki az egyházközség fentartásához hozzájárul.

27. A szavazás rendszerint felállással vagy ülve maradással történik.

28. Ha az eredmény kétséges, ellenpróba tartandó.

29. Az elnökségnek vagy 10 tagnak kívánatára a szavazók fejenkint megszámláltatnak.

30. Szavazategyenlőség esetén a tárgyalást vezető elnök szavazata dönt.

31. A szavazásnak, illetőleg a vitának befejezése után (25. p.) a határozat kimondandó.

32. A kimondott határozathoz többé hozzászólni nem szabad.

33. A többség határozatával megelégedetlen közgyűlési tag felebbezést jelenthet be, felebbezését 8 nap letelte előtt az egyházi elnöknel beadhatja.

b) Az elnökség.

34. A felügyelő hat évre választatik, hat év letelve után újra megválasztható.

A felügyelőt hivatalába az esperes vagy esperesnek megbizottja iktatja be a templomban.

35. Az elnökség végrehajtja a zsinati törvényeket, az egyházi határozatokat és rendeleteket.

36. Az elnökség gondoskodik, hogy a hivatalos körlevelek a jegyzőkönyvbe bevétessenek és haldék nélkül továbbíttassanak

37. Az elnökség az egyházközségi ügy — vagyon, — és pénz kezelésének legközvetlenebb ellenőre, gondoskodik tehát, hogy a pénztár és leltár és a levéltár hiven kezeltessék, a számadások szabályszerűen vezetessenek és hogy az egyházközség minden kötelezettségeinek pontosan megfeleljen.

38. Az elnökség felügyel az iskolára, különösen pedig arra, hogy az iskolaköteles gyermekek a törvénynek megfelelő oktatásban, névszerint vallásoktatásban részesüljenek, általában az iskolai ügyre vonatkozó egyházi s állami rendszabályok pontosan megtartassanak.

39. Az elnökség az egyházközségben felmerült

panaszos ügyeket igyekszik békés uton megszüntetni.

Sikertelenség esetében azokat az egyháztanács tárgyalása alá bocsátja.

40. A lelkész és tanító közt, valamint ezek közt és a hívek közt felmerült panaszokat legelső sorban a felügyelő van hivatva tapintatos eljárással békés uton megszüntetni.

Ha azonban a békés út czélhoz nem vezet, akkor a panaszos ügyet az egyházmegyei elnökségnek jelenti be.

41. Az elnökség gondoskodik, hogy az egyházlátogatás alkalmával a püspök és kísérete, valamint hivatalos megjelenésük és működésük alkalmakor az egyházmegyei elnökség és egyházi küldöttségek illő tisztelettel fogadtassanak.

Gondoskodik és megtesz az egyházközség részéről minden szükséges intézkedést, hogy az egyházlátogatás, az egyházmegyei elnökség eljárása s illetve a küldöttség működése békésen, sikerteljesen menjen végbe.

42. Az egyházközség pecsétének őre a lelkész.

43. Az egyházközség perei, ha csak a közgyűlés más egyént nem biz meg, a felügyelő felperessége mellett indíttatnak meg és folytattnak.

44. Peren kívüli jogi természetű ügyekben is rendesen a felügyelő képviseli az egyházközséget.

45. A mely felügyelő nyomós ok nélkül a gyűlésekben egy évig meg nem jelenik, sem az egyházközség ügyeinek vezetésében közre nem működik, ahhoz az egyházközség kérdést intézhet az iránt: akarja e hivatalát pontosan tovább vinni vagy nem?

És ha e kérdést 4 hétig válasz nélkül hagyja, az lemondásnak vétetik.

46. A felügyelő esküje:

Én . . . . esküszöm az élő istenre, ki atya, fiu és szent lélek, egy bizony isten, hogy . . . . egyházközség felügyelőjévé választatván, az egyházra s iskoláira hiven felügyelek, önkormányzati jogát és szabadságát tántoríthatatlanul védelmezem és a zsinati törvényeket, az egyetemes, egyházkerületi, esperességi gyűlések végzéseit, utasításait foganatosítva, egyháзам körében a békét tisztviselői s hívei közt ápolni, a jó rendet fentartani, az egyházi vagyont gyarapítani s minden kártól megóvni teljes tehetséggem szerint iparkodom; szóval egyháзам javát és felvirágzását, magyar hazám közboldogságát előmozdítani feladatomnak ismerenden. Isten engem úgy segéljen!

47. A lelkész esküje — nem tartozik hozzánk.

A közgyűlés által szervezett testületek.
Az egyháztanács.

48. Nemcsak az anyaegyházak, hanem a leányegyházak is kötelesek, a fiókegyházak pedig jogosítvák egyháztanácsot szervezni.

49. Ha az egyházközségben több tanító van alkalmazva, az anyaegyház tanítója hivatalból tagja az egyháztanácsnak.

Ha az anyaegyházban több tanító van alkalmazva, ezek közül a hivatalra nézve legidősb tanító tagja az egyháztanácsnak.

50. A választott tagok 6 évre választatnak, három-három évenként a tagok fele új választás alá esik.

Az ezen szabályrendelet életbe lépte után három évre sorshuzás utján jeleltetnek ki a kilépők.

51. A kilépettek újra megválaszthatók.

52. A választásnál a leány-, és fiók egyházak is mindenkor tekintetbe veendőek; és pedig ha csak szerződés vagy a szokás más arányt nem állapít meg, a teherviselés arányában.

53. Az egyháztanácsosok tiszte tiszteletbeli; de annak, a ki elfogadta, nemes kötelességévé válik.

54. Azon egyháztanácsoshoz, ki az ülésekről háromszor egymásután igazolatlanul elmarad, az egyháztanács kérdést intézhet, akarja-e tisztét pontosan tovább viselni? És ha $\frac{1}{4}$ évig a kérdést válasz nélkül hagyja, sem az egyháztanács üléseiben részt nem vesz, ez lemondásnak vétetik.

55. Helyét a szolgálati éveiből még hátralevő évekre a legközelebbi közgyűlés betölti.

56. Az egyháztanács ülése rendszerint megtartása előtti vasárnap a d. e. isteni tisztelet alkalmával kihirdetendő.

Ezen kívül személyes meghívást is kapnak az egyháztanácsosok.

Kivételnek van helye sürgősségi esetekben, melyekben azonban az egyháztanácsosok szinte egyenként meghívandók.

57. Az egyháztanácsosok esküje:

Én ... esküszöm az élő istenre, ki atya, fiú és szentlélek egy igaz isten, hogy egyháztanácsosi tisztemben a zsinati törvények, egyházi rendszabályaink és kapott utasításaim szerint tőlem kitelhető hűséggel, örömmel eljárók, a gyűléseket fontos ok nélkül el nem mulasztom, a tárgyakhoz legjobb belátásom szerint jó lelkiismerettel és az egyház közérdekét tartva szemem előtt szólok hozzá; és teljes készséggel azon leszek, hogy az egyházban a jó rend, béke, egyetértés, szeretet, isten félelem és vallásos buzgóság az én példám és közreműködésem által is megtartassék, az egyház java és felvirágzása tehetségemhez képest én általam is előmozdítottassék. Isten engem úgy segítjen!

58. Az egyháztanács hatásköre:

a) előkészíti a közgyűlés elé terjesztendő tárgyakat;

b) a közgyűlés határozatainak végrehajtásáról gondoskodik, illetve a végrehajtást éber figyelemmel kíséri, és a netáni késedelmes eljárás gyorsítása vagy a mulasztás helyreigazítása iránt intézkedik,

c) sürgős, de kisebb fontosságú ügyekben a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében intézkedik,

d) tárgyalja az általa kiküldött bizottságok jelentését,

e) nyilván tartja az egyházközség népmozgalmi adatait, és egyházközségi fizető hívek jegyzékét kiegészíti.

E végből legalább minden két évben kiküldöttei által összeírattja az egyházhiveket,

f) támogatja az elnökséget a rend és béke fenntartásában és a felmerült panaszok elintézésében, az egyházi fegyelem gyakorlásában, az egyház szegényei, árvairól gondoskodásában,

g) a templom kül- és beldísztét szívéen hordja, a sirkeretet gondozza, az egyházközségi épületeket tagjai által megtekinti, és azok körül kisebb igazításokról intézkedik, a nagyobbaknak, nevezetesen azoknak szükségességére, melyek 80 koronánál nagyobb összeget igényelnek, a közgyűlés figyelmét felhívja,

h) gondja van az egyházközségi épületeknek tűzkár elleni biztosítására, az egyházközségi, lelkészi, tanítói fekvőségek épségben, jó karban tartására, az egyházi belső telkek kellő bekerítésére.

59. Az egyháztanács üléseiben a jelenlevők határoznak, tekintet nélkül számukra.

60. Az egyháztanács működéséről és az egyházközség állásáról minden évben jelentést terjeszt a közgyűlés elé.

61. Az egyháztanácsnak az egyházközség vagyoni ügyére vonatkozó teendőit a zsinati törvények 239—273. §§-ai szabályozzák.

62. Nevezetesen éber figyelemmel kíséri az egyháztanács az egyházközségi háztartást, a pénztári kezelést, különösen az alapítványi pénztár kezelését és legfőképpen arra ügyel, hogy az alapítványok jövedelmei más célra, mint a mire rendelve vannak, ne fordítottassanak.

63. A tőkepénzek kikölcsönzésénél az egyháztanács szavazza meg a kölcsönöket, még pedig 100 koronáig két elfogadható a készfizető kezes jótállása mellett, azontul árvaszerű biztosíték mellett.

64. Örökös a felett, hogy a Zs. T. szerint összeállított költségelőirányzat és kivetés pontosan betartassék és foganatosítottassék.

65. A hol az egyházközség pénz- és vagyonezelése szükségessé teszi, külön pénzügyi bizottság, illetve külön számvevőszék alakítható.

66. Az iskolai bizottságok szervezetét, hatáskörét, ügyrendjét meghatározni nem e bizottság dolga.

67. Leányegyházakban és 2000 léleknél kevesebb egyháztaggal bíró egyházközségekben az egyháztanács, mint iskolai bizottság is működhetik.

I R O D A L O M.

„Órálló.“ Dr. Bartha Béla, az „Órállónak“ nemcsak buzgó és szakavatott, hanem sok és nagy áldozatot hozott szerkesztője a protestántizmus szolgálatában álló vállalatát, hogy a protestántizmus ellen naponként ismétlődő támadással szemben, naponként folytathassa védelmét, a szerkesztőségében, Sárospatakon eddig megjelenő lapot, Budapesten, az ország központján megjelenő napilappá alakítja át, ha a protestáns közönség oly támogatásban részesíti, hogy a siker kilátásával tervét keresztül viheti.

A „Budapesti Hirlap“, „Pesti Hirlap“, „Magyar Hirlap“ stb. alakjában és terjedelmében megjelenő lapnak előfizetési ára egész évre 14 frt, félévre 7 frt, egy negyedévre 3 frt 50 kr. volna, mely czélből aláírási ivatek bocsátott szét, egy évre kötelező aláírásra szólítván fel a hazai protestáns közönséget. Hogy ily lapra a magyarországi protestántizmusnak nélkülözhetlen szüksége van, azt jámbor óhajtsképen egyházunknak igen sok gondolkozni tudó s a hazai eseményeket figyelemmel kísérő tagja sokszor kifejezte. Hogy áldanunk kell a gondviselést midőn ez ügyet oly férfi kezében látjuk letéve, mint Dr. Bartha Béla, ki alapos tudásával, vas szorgalmával, tiszta jellemével teljes biztositékot nyújt a vállalatnak céltudatos és áldásos vezetésére, ezt kénytelen elismerni mindenki, a ki az „Orállót“ eddig is olvasta. Itt van tehát az alkalom, hogy nem is nagy áldozattal, oly közlőnyt teremtünk magunknak, mely midőn a napi sajtó terén tiszteletreméltó állást foglal el, egyszersmind a protestántizmus szellemének, a magyar haza érdekével összeforrt hatását teljes érvényre juttassa. Csak egy kis lelkesedés az ügyért és Dr. Bartha Béla felhívása nem maradhat eredmény nélkül. Melegen ajánljuk e vállalatot minden evang. protestáns férfinak figyelmébe és buzgó pártfogásába.

Dr. Masznyik Endre „Pál apostol élete“ második részének „Pál apostol levelei“ 13. és 14. kettős füzeté megjelent, melyben befejezi a thesszalonikai levélnek magyarozatát és megkezdí a Galatákhoz írott levél fejtegetését. A tudós írónak ez újabb közleménye szintugy, mint az eddigiek a beható tanulmánynak, ügyes szerkezetnek, tárgya íránt lelkesült szeretetnek tanubizonyossága. Nemcsak a szaktudós, hanem különösen minden protestáns ember a legnagyobb élvezettel olvashatja s azért ujjolag és ujjolag ajánljuk e művét protestáns körök hathatós pártfogásába.

Vallás-bölcsészeti tanulmányok. Az isteneszmes a vele kapcsolt eszmék történetének körében.“ Írta Dr. Heiszler József, kiadja a felső-szabolcsi ev. ref. papi egylet. Ára 1 frt. A 167. lapra terjedő mű, a mint egyrészt tudományos egyházi irodalmunk régi és kiváló művelőjének szellemi ifjúságáról, széleskörű ismeretéről s bölcselkedő gondolkozásának mélyreható élességéről tesz kiváló tanúságot, másrészt az olvasónak a felvett tárgy körében oly alapos s egyuttal mégis élvezetes tájékoztatást nyújt, hogy e mű a mint az író jól kiérdemelt babékoszoruját egy ékes levéllel gazdagítja, úgy a kiadó papi testületnek dicséretére válik s a protestáns közönség háláját biztositja. A műben, mely br. Podmaniczky Gézáé született gróf Degenfeld (Schomburg) Berta úrnőnek van ajánlva, az isteneszme történelmének, a különböző népek és vallások kebelében, a történelmi korszak kezdetétől egész bezárólag Jézus Krisztusig megjelenését adja elő, mindenütt a lényeges jellemvonásoknak éles kidomborításával. Fonalán a szakember élvezettel ujjítja fel ismereteit, a nem szakember ismeretének áldást hozó gazdagodását, az evang. protestáns, vallásos tudatának megerősödését meritheti belőle.

Lévay Lajos „Egyházi beszédek“ czimen, egy 19 beszédet tartalmazó kötetet bocsát a nyilvánosság elé. A

ki a derék szerzőnek hetedfél évvel ezelőtt kiadott egyházi beszédeit ismeri, az örömmel fogja üdvözölni e füzetet is. Kiadja Kókai Lajos Budapesten, kinek a mű kiállítása dicséretére válik. Ára 1 frt 30 kr.

„De profundis.“ Korábban kellett volna már megemlékeznünk arról a prot. irodalmi viszonyainkat fájdalmasan illusztráló esetről, hogy két, az ev. egyház közönsége számára odaadással és hűséggel szerkesztett vállalat, a kellő szellemi és anyagi pártolás hiányában, a mult évben befejezte pályafutását. Az egyik a Papp Károly és Könyves-Tóth Kálmán urak szerkesztésében megjelent „K a l á s z o k a z é l e t k e n y e r é h e z“ című egyházi beszédgyűjtemény, mely két éven át sok, lelkészeket és egyházakat egyaránt építő művel kedveskedett. Hazai ev. közönségünk érdekében óhajtuk, hogy valósuljon a két egyházi férfi reménye mielőbb, s a leányzó ne halt légyen meg, hanem csak aludjék. A másik Dr. Masznyik Endre és Stropm László theol. akad. tanár urak szerkesztésében megjelent „A m i o t t h o n u n k“ című protestáns művelt családaink szellemi táplálására szánt családi lap. A ki az ily vállalat nehézségei íránt csak némileg van tájékoztatva, az nem tagadhatja meg a két szerkesztővel szemben azt az őszinte vallomást, hogy a mi erejőktől, mely pedig nem mindennapi, kitellett, mindazt megcsékedték, hogy vállalatuknak jövőjét biztositásák. Ám a prot. vállalatok megülő betűivel a közönyösséggel és a hátralékok évről-évre növekedő tömegével nem bírtak ők sem megküzdenni. Kár, nagyon kár, hogy ily életrevaló vállalatok felett el kellett mondanunk a szomorú halotti búcsuztatót.

B E L F Ö L D .

A püspöki jóakarát mire a paphoz ér. Ugy hiszem, hogy püspököm ő méltósága karácsonyi ajándékkal akart meglepni, amidőn kiküldöttje által közvetlenül az ünnepek előtt fizetésemet már az 1895-dik évre akarta 800 frtra fölemelni.

Szándéka nemes volt, — fogadja érte forró köszönetem.

Le is jött a kiküldött és csinálta is a dolgot — derekasan.

Szóba jöven a fizetés rendezése, kérdem őt, hogy legyenek megváltva a földek, a stóllak is. „Azt nem engedem! Jöhet pap, aki szeret gazdálkodni, meg kell hagyni a földeket. A stóllát és az offertóriumokat sem engedem megváltani.“ Ez lett rá a felelet. Mennyi a föld s annak tiszta jövedelme?“ Kérdezte azután tőlem. „A föld $\frac{2}{8}$ telek. Tiszta jövedelem legfőlebb 25 frt, amint azt a főszolgabíró úrtól megszerzett okmány mutatja.“ „Az lehetetlen én úgy hallottam, hogy még vettek hozzá földeket. Vettetek-e még a papi telekhez földeket?“ Kérdi a hiveket, „Nem vettünk.“ „Mennyi hát a papi telek, — igaz, hogy csak $\frac{2}{8}$?“ „Nem igaz, — $\frac{4}{8}$.“ Hát minek mondja, hogy csak $\frac{2}{8}$? fordul mostan hozzám „Már csak nem modaná, ha nem volna igaz!“ Amit állítottam, a földkönyv és főszolgabírói hiteles és hivatalos bizonylat alapján mondtam, és magamtól semmit sem állítottam. Ezekre hivatkozom!“

„És mennyi lehet a papi földek tiszta jövedelme?“ Kérdi ismét a híveket. A nép előbb hallgatott; végre az egyik felénken megjegyzi, hogy talán lehetne vagy 40 frtnyi bért is értők kapni. „Amint azonban megértették velők, hogy ezt a 800 frtos fizetésbe akarják nekem fölszámítani, egyszer egész licitáció keletkezett. „Biz azokért adnának 50 frtot is!“ „Adnának azokért 100-at is! Bizony, hogy ha darabonként kiadnók, talán 150 frtot is kapnánk érettek!“ „De talán többet is.“ Ugy hogy ha rájok hagyja, — a föld béréből kikerült volna a 800 frt. „És jót állotok érte, hogy annyi bért is lehetne e földekért kapni!“ „Jót állunk, — hogy ne.“ No hát akkor annyiba fogjuk számítani!“

„Már mostan mennyi a stóla?“ fordult ismét hozzám „69 frt“ felelem. „Már csak több is lesz!“ lett rá a válasz. „Mennyi az offera?“ Kérdi ismét. „6 frt.“ „Számítsuk 10-be!“ „Hát mennyi lehet a kert jövedelme?“ „De hisz, kérem, a kertet nem is szabad beleszámítani!“ „Hogy ne szabadna, — kell is!“ „De kérem, hisz a zsinati törvények tiltják.“ „Az nem igaz, azt mindenütt beszámítják, csak magát a lakást nem kell számítani!“ És e mellett rá üt kezével a magával hozott zsinati törvénykönyvre.

Utána nyúlok e könyvnek, — és ime még csak föl sincsen vágva! Ez az ember fülem hallatára esküdött meg Rendezetünkre s az új zsinati törvényeinkre; az óta már másfél éve múlt el; és még csak meg se nézte, hogy ugyan minek is a megtartására esküdött ő meg! Törvénykönyve még most is fölvágtatlan hevert! . . . .

Mig én azonban ezen elgondolgoztam, az alatt már meg is egyezett az egyházzal, hogy mennyibe fogja a kertet nekem beszámítani, gondolom 20 vagy 50 frtba, e két számot halottam emlegetni.

„No tisztelendő úr, rá áll, ha a földeket, a kertet, a stólát és az offerákat 300 frtba fogjuk beszámítani, — akkor már csak 500 frtot kellene az egyházra kivetni és megvolna a 800 frt!“

Uram Istenem! mit mondjak neki? A föld jövedelme a főszolgabírói bizonylat szerint legfőbb 25 frt, a stóla az anyakönyvekből kimutatott 10 évi átlag szerint 69 frt, az offera a hivány szerint 6 frt, a kertet beszámítani nem szabad, — és ezt nekem 300 frtba akarja fölszámítani, — mert így már csak 500 frtot kellene az egyházra kivetni. Hát mért nem számítja mindjárt 800 frtba, akkor nem kellene kivetni az egyházra már semmit! Végre sürgetésére megszólaltam: „Arra szívesen rá állok, hogy ezt az egyház 300 frttal megváltsa; de arra nem állhatok rá, hogy az nekem 300 frtba beszámíttassék.“

No volt mit hallanom, hogy mit akadémokodom még én is.

Végre megszólalt erre még a tanítóm is, aki pedig a papjánok ugyancsak nagy ellensége, — hogy „talán“ még is csak sokba lenne ez számítva. S ime az ő szava hatott!

„No hát számítsuk 200 frtba, — de erre már csak rá áll!“ fordúl felém a püspöki kiküldött.

Mit tegyek? Ha még erre sem állok rá, — nem tudom, hogy mit tesz velem. Eleget szenvedtem már, hogy tehát több durvaságot ne kelljen elnyelnem, rá állottam, hogy 100 frt 200 frtba számíttassék hát; s még csak arra

kértem, hogy e 200 frtba számítson be 12 öl fát, ami itten 36 frt. Végre rá állott.

De ekkor azután az egyház kijelentette, hogy biz ő a fizetésem 800 frtra még fölemelni nem fogja. — majd csak akkor fogja ezt tenni, ha muszáj.

Es ezzel aztán vége is volt az egésznek. —

Ime a püspöki jóakarát mire a paphoz ér!

Még soha sem volt ily keserves karácsonyom!

Elmondtam az egészet. Arra törekedtem, hogy elmondhassam lehetőleg szóról szóra. Elmondtam tárgyi-lagosan, minden megjegyzés nélkül. Elmondtam azonban nem panasz gyanánt, hanem azért, mivel ez évben van soron a papi fizetések rendezése. Lebegjen ez eset lelki szemeink előtt memento gyanánt; sarkaljon, hogy tegyünk róla nehogy még másoknak is legyen oly keserves karácsonya, mint volt én nekem, mert biz akkor az egész papi fizetés rendezésére elmondhatjuk: Adtál, Uram, esőt; nincs köszönet benne!

Egy falusi papocska.

VEGYESEK.

— *Olvásóinkhoz, Lapunk első számát megküldöttük minden eddigi előfizetőknek: a jelen számot csak azoknak küldjük meg, kik vagy megrendelték, vagy kiknek jóakarátú támogatását az eddigi tapasztalatok nyomán biztosra vesszük. Ha ez utóbbi feltevésünkben csalódnánk, kérjük a számnak visszaküldését.*

Felesleges példányt a lap anyagi helyzete miatt mennél kevesebbet nyomathatunk s azért kívánatos, hogy az előfizetéssel, esetleg megrendeléssel ne késsenek s a lapnak felesleges kiadást ne okozzanak.

Még a mult évről elmaradt tartozásokat levél útján vagyunk kénytelenek bekérni, mi nemcsak munkát szaporít, hanem új kiadással is terheli a lap pénztárát.

Általában közönségünket kénytelenek vagyunk arra kérni, hogg megleghehetősen tövises szerkesztői hivatásunkat szellemi és anyagi támogatásban részesíteni kegyeskedjék.

Szerkesztőség.

— **Államsegély.** A pozsonyi ág. hitv. ev. egyház megkötötte lyceumának, ennek az ő protestáns intézetének segélyeztetése tárgyában a vallás és közoktatásügyi magy. kir. minisztériummal a szerződést, melyet mint biztos forrásból értesülünk a vall. és közoktatásügyi miniszter, báró Eötvös Loránd alá is irt. E szerint az egyház egyszer s mindenkorra építési, felszerelési és bútorzási segélyül 80,000 frtot kap és ezen kívül évenként 16000 frtot. Az elsőre nézve kötelezi magát az egyház új lyceumi épületet emelni, még pedig az építést 1895. év tavaszán megkezdeni és 1896. évben befejezni; az utóbbira nézve köteles 14 rendes tanárt alkalmazni, kik közül 6-nak egyenkint 1200, 4-nek egyenkint 1400, és négynek egyenkint 1600 frt évi törzsfizetést, azonkívül mindegyik rendes tanárnak 300 frt évi lakpénzt és öt száz frtos ötödéves pótlékot

biztosítani. A fent említett 14 rendes tanáron kívül köteles még egy helyettes tanárt 800 frt, egy tornatanárt 800 frt. fizetéssel és 300 frt lakbérrel alkalmazni, valamint énektanításra 200 frtot fordítani. A 14 rendes tanár közül 9-et a pozsonyi ev. egyház választ, ötöt pedig; két ó-classicai egy mathesis-physikai, egy természetrajz-földrajzi és egy rajztanárt a miniszter nevez ki. Az igazgatót a fentartó egyház választja s esetről-esetre a miniszternek bejelenti. Ez alapon van tehát kilátása az egyháznak, hogy ősi ev. protestáns intézete hiven megőrizve az őstől örökölt szellemét, új virágzásnak fog indulni. A szerződésben azonban egy új, a kor követelményeinek megfelelő és a vallás és közoktatásügyi miniszterium által jóváhagyandó terv szerint emelendő új épülettel lett meg róva, mely nem kis áldozatokat fog kívánni a szerződő egyháztól. Maga a telek 70000 frtba kerül az épület 120—130 ezer frtot fog igényelni; de Isten segédelmével majd csak e nehézséget is leküzdí az egyháznak igaz buzgósa és kitartása. Az Úrnak áldása legyen e nagyszerű vállalaton,

— **A bácsi (szabadkai) missióban az 1894. év folyamán** született 12 fi és 7 nő n. = 19. Elhalt 8 fi és 3 nő n. = 11. Eskettetett 6 pár. Hirdetve lett 17 pár. Konfirmáltatott 13. A missió összes lélekszáma 1023 lélek. Szabadkán a missió székhelyén a lélekszám 347. Ugyanitt a tanulók száma 49 és pedig a gymnasiumban 6, a női képezdében 5, a fiú polgárban 9, a leány polgárban 7, az elemi iskolákban 22. A mult pénzmaradvány volt 4472 frt 2½ kr. Ez évi bevétel 1935 frt 86½ kr. = 6407 frt 89 kr. Kiadás 5022 frt 54 kr. Pénzmaradvány 1385 frt 35 kr. Templom és paplak építéshez szükséges telket e gazdag magyarországi kath. Rómában nem kaptunk: magunknak kellett először telket venni 9500 frtért. Most ezen vett telkünkre templomot és paplakot akarunk építeni 15—20000 frtért. Pénzünk nincs, a mi volt elfogyott telekvételre. HIVEINK BUZGÓN ADAKOZTAK, ÖSSZESEN MÁR EDDIG 1958 frt 85 krt. Összesen 90 fizető tag vagyunk, mind szegények, legnagyobb részt hivatalnokok. 50 frt a legnagyobb adakozási tétel, mégis összehoztunk majd 2000 frtot. Az építkezéssel már 8 évig vártunk, tovább nem szabad várunk. A ki e várost s viszonyait ismeri meg kell győződve lennie arról, hogy e 70000 r. kath. lélekkel bíró, lélekszám szerint hazánk 3-ik városában az evang. egyház szegény szemre nem maradhat tovább így kitéve. A Krisztus nevében, Istent segítségül hívva, bocsátjuk utnak gyűjtő iverket. A testvéreket kérjük fogadjátok ezeket jó szívevel. Korossy Emil ev. miss. lelkész. Iványi István egyh. felügyelő.

— **Nyilvános köszönet és nyugtázás.** A lugosi evang. „paplaképítési alapra“ a mult 1894-ben a következő n. t. egyházak és egyesek küldték kegyes adományait: Ruszt: 3 frt; Gölniczbánya: 5 frt. Szarvas: 5 frt, Áchim Ádám főesperes úr: 1 frt. Tápió-Szele: 2 frt. Török-Becse: 5 frt. Tiszolcz: 18 frt 95 kr. Dobsina: 5 frt. Lajosfalva: 14 frt. B.-Csaba: 10 frt. Lócse: 5 frt. Kassa (m-ném): 10 frt. Rádova: 2 frt 15 kr. Leibitz: 2 frt. összesen 88 frt. 40 kr. — Hálás, meleg köszönet a kis Egyház

nevében!! A lugosi (névleg) egyesült evang. egyházban, filiáiban s missziói szórvaiban együttesen, született a mult évben 52 gyermek, 30 fi, 22 leány. Meghalt összesen 38 egyén: 18 fi, 20 nőnemű (ezek közt átutazott kórházi: 9.) Hirdettetett 28 pár; eskettetett az anyaegyházban 12 pár (7 tiszta, 5 vegyes pár.) Chován Zs. ev. lelkész.

— **A budapesti kerepesi uti ág. hitv. ev. egyház jelentése az 1894. évről.** Az elmúlt évben e gyülekezet életének és fejlődésének új stádiumába lépett, a mennyiben a „Luther udvar“ kiépítésével nemcsak új iskolát, kényelmes papi lakást nyert, hanem az egyház fentartására szép jövedelmet is biztosított magának. Templomát ékesen kifestette s a templom körül diszkeret rendeztetett be. Az iskolát május hó 6-án adta át rendeltetésének, templomát pedig szeptember 30-án szentelte fel. Népesedési mozgalmi; született 209 gyermek, konfirmáltatott 12, hirdettetett 140 pár, esketett 80 pár, meghaltak 125-en, betért 6, kitért 12 egyén, úrvacsoráztak 2503-an. Pénztárának jövedelme 9771 frt 93 kr. kiadása 9707 frt 74 kr, maradék 64 frt 19 kr. — Mit e gyülekezet derék lelkésze kíván magának és egyházközségének; azt kívánjuk mi is, hogy Istennek kegyelme e gyülekezethél hiábavaló ne legyen. —

— **Személyi hir.** Király O felsége f. évi deczember hó 30-án Budapesten kelt magas rendeletével ntú Schneller István urat, a pozsonyi ág. hit. ev. theol. akadémia igazgatóját a kolozsvári Ferencz-József tudomány-egyetemen a neveléstudomány nyilvános rendes tanárává, a rendszeresített illetményekkel kinevezni méltóztatott. Midőn ki 18 éven át szerencsés voltam nemcsak kartársi minőségben, hanem a kinevezett férfival jelleme, tudományos műveltsége hivatalbeli hűsége alapján tisztelő és baráti viszonyban élni, fájdalommal bucsuzom az emelkedett szellemű társtól: lelkem igaz örömevel kívánom, hogy hazánkban a tudomány emberének e legkivánatosabb működési körében, soká és áldásoan műbődjék hazai nevelésügyünk felvirágzására és a nemzet reményének, az egyetemi ifjuságnak üdvére. Szerk.

PÁLYÁZATOK.

Alulírt egy a magyar- és tótnyelvben otthonos segédlelkészt keresek. — Fizetése: havi részletekben évi 600 frt. — Az állomás mielőbb elfoglalandó!

Pozsony, 1895. évi január hó 1-én,

Trsityénszky, Ferencz, ev. lelkész esperes.

Kis-Palugya ág. hitv. ev. leányközségbe tanképesített tanító kerestetik. Fizetése évi 422 frt. 50 krra becsülteik. Pályázók jelentkezzenek f. évi február 1-ig a Lipptó sz. miklósi á. h. ev. lelkészi hivatalnál.

Az egyház előjárósága.